

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Społeczne wymiary ryzyka – kulturowe aspekty bezpieczeństwa” 24–25 kwietnia 2025 roku

KRZYSZTOF JUREK

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
e-mail: krzysztofjurek1@onet.pl

W dniach 24–25 kwietnia 2025 r. w bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego (UW) odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „Społeczne wymiary ryzyka – kulturowe aspekty bezpieczeństwa”. Jej organizatorem było Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego. Jako cel konferencji przyjęto stworzenie przestrzeni do wymiany wiedzy, doświadczeń i najnowszych osiągnięć w kontekście bezpieczeństwa, a także nawiązanie współpracy między przedstawicielami międzynarodowych środowisk naukowych. Tematyka spotkania koncentrowała się na kulturowych i społecznych aspektach bezpieczeństwa w kontekście wyzwań współczesnego świata oraz polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (UE) w 2025 r. Podejmowane zagadnienia obejmowały nie tylko bezpieczeństwo militarne, ale również cyberbezpieczeństwo, ochronę infrastruktury krytycznej, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo socjalne, finansowe i zdrowotne. Szczególny nacisk położony został na znaczenie społecznego postrzegania ryzyka, przemian aksjologicznych, napięć tożsamościowych i ochrony dziedzictwa kulturowego. Celem konferencji stała się pogłębiona refleksja nad tym, jak kulturowe rozumienie bezpieczeństwa powinno być włączane do polityki krajowej i unijnej jako fundament demokratycznego i zrównoważonego rozwoju.

Wydarzenie rozpoczęło się od powitania zgromadzonych gości i uczestników przez przewodniczącego konferencji dr. hab. Mikołaja Rakusa-Suszczewskiego z UW, który wyraził wdzięczność za tak liczne przybycie oraz podkreślił wagę poruszanych zagadnień w kontekście współczesnych wyzwań naukowych, społecznych, jak i samego bezpieczeństwa.

Konferencja stanowiła doskonałą okazję do integracji środowiska naukowego oraz poszerzenia perspektywy w podejściu do współczesnych

problemów badawczych w kontekście potencjalnych kryzysów bezpieczeństwa. Celem niniejszego sprawozdania jest zrelacjonowanie najważniejszych wydarzeń konferencji, w tym omówienie kluczowych wystąpień, wniosków oraz rekomendacji, które wynikły z dyskusji. Myśl przewodnią stanowi także uwypuklenie znaczenia interdyscyplinarnego podejścia w rozwiązywaniu współczesnych problemów badawczych oraz wskazanie potencjalnych obszarów dalszych badań.

Pierwsze wystąpienie w dniu 24 kwietnia 2025 r. wygłosił prof. dr hab. Krzysztof Jasiecki, reprezentujący UW oraz Szkołę Główną Handlową. Tematem jego referatu była *Koncepcja ryzyka Ulricha Becka i antynomie nowoczesności*. Prezentacja odnosiła się do przełomowej teorii społeczeństwa ryzyka, w której U. Beck ukazuje, jak nowoczesność sama generuje nowe zagrożenia. Profesor K. Jasiecki przybliżył związki między industrializacją, postępem technologicznym a wzrostem globalnych niepewności. Omówił również, w jaki sposób współczesne społeczeństwa radzą sobie z zagrożeniami, których często nie są w stanie w pełni zrozumieć ani kontrolować. W swoim odczycie autor położył szczególny nacisk na napięcia między racjonalnością technokratyczną a społecznymi lękami i wyobrażeniami o bezpieczeństwie. Wystąpienie wpisało się w szerszy kontekst refleksji nad kulturowym wymiarem bezpieczeństwa, stanowiąc teoretyczne otwarcie konferencji. Była to również okazja do krytycznego spojrzenia na aktualne wyzwania polityczne i społeczne z perspektywy socjologii ryzyka.

Drugie wystąpienie należało do prof. dr. hab. Zbigniewa Czachóra z Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Referat został zatytułowany *Proces wytwarzania komunikacyjnej wspólnoty bezpieczeństwa. Powrót do rozważań Karla Wolfganga Deutscha*. Profesor Z. Czachór nawiązał do klasycznych koncepcji integracji politycznej i bezpieczeństwa w ujęciu K.W. Deutscha, ukazując ich aktualność we współczesnych realiach UE. Szczególną uwagę autor poświęcił roli komunikacji, zaufania i współzależności w budowaniu wspólnoty bezpieczeństwa ponad granicami państw narodowych. Wystąpienie zawierało także krytyczną analizę obecnych wyzwań dla solidarności europejskiej w kontekście wojny w Ukrainie. Profesor podkreślił, że skuteczna polityka bezpieczeństwa wymaga nie tylko instytucjonalnych mechanizmów, ale także kulturowych podstaw porozumienia. Wygłoszony referat stanowił ważny głos w debacie o przyszłości integracji i bezpieczeństwa w Europie.

Kolejnym prelegentem był dr hab. M. Rakusa-Suszczewski z UW. Tematem jego wystąpienia były *Popkulturowe uwarunkowania ryzyka*. Profesor

zanalizował sposoby, w jakie popkultura kształtuje społeczne postrzeganie zagrożeń i ryzyka. Zwrócił uwagę na rolę filmów, seriali, gier komputerowych oraz mediów społecznościowych w tworzeniu wyobrażeń o katastrofach, wojnach czy cyberatakach. Podkreślił, że te wyobrażenia często wyprzedzają rzeczywistość i mają realny wpływ na nastroje społeczne oraz decyzje polityczne. Wystąpienie zawierało również przykłady z popkultury, które obrazują ewolucję narracji o bezpieczeństwie na przestrzeni ostatnich dekad. Prelegent zaznaczył, że ignorowanie tego wpływu oznacza pomijanie istotnego czynnika kulturowego w analizie ryzyka. Wystąpienie M. Rakusa-Suszczewskiego wzbogaciło konferencyjną dyskusję o nowy, interdyscyplinarny wymiar refleksji nad bezpieczeństwem.

Następnie z referatem *Bezpieczeństwo, Europa! – Kulturowe aspekty priorytetów polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej* wystąpiła dr hab. Małgorzata Mołęda-Zdziech ze Szkoły Głównej Handlowej. Prelegentka skoncentrowała się na analizie kulturowego wymiaru zagadnień bezpieczeństwa wpisanych w program polskiej prezydencji w UE w 2025 r. Podkreśliła znaczenie tożsamości, wartości i dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu europejskiej wspólnoty odpornej na zagrożenia. Zwróciła uwagę, że bezpieczeństwo nie może być rozpatrywane wyłącznie w kategoriach militarnych czy technologicznych, lecz musi uwzględniać również czynniki społeczne i kulturowe. W swoim wystąpieniu nawiązywała do roli Polski jako państwa odpowiedzialnego za promowanie zrównoważonego i inkluzywnego podejścia do bezpieczeństwa. Wskazała na potrzebę umacniania wspólnej narracji europejskiej opartej na wartościach demokracji, solidarności i wzajemnego szacunku. Referat M. Mołedy-Zdziech był istotny w debacie nad strategicznymi wyzwaniami stojącymi przed UE w obliczu globalnych kryzysów.

Pierwszego dnia konferencji swój referat zatytułowany *Kryzys demokracji liberalnej: źródła, konsekwencje, perspektywy. Aspekty bezpieczeństwa* zaprezentował także dr hab. Tomasz Aleksandrowicz, prof. Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Profesor omówił przyczyny narastającego kryzysu demokracji liberalnej, wskazując na takie zjawiska, jak: populizm, dezinformacja, rosnąca polaryzacja społeczna oraz osłabienie zaufania do instytucji publicznych. Szczególną uwagę poświęcił konsekwencjom tych procesów dla bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego. Podkreślił, że zachwianie fundamentami demokracji może prowadzić do radykalizacji, konfliktów społecznych oraz osłabienia zdolności państw do reagowania na sytuacje kryzysowe. W swoim wystąpieniu zwrócił również uwagę na potrzebę

wzmacniania kultury praworządności, dialogu obywatelskiego i edukacji politycznej jako elementów budujących odporność demokratycznych wspólnot. Wykład stanowił ważny głos w refleksji nad związkiem między jakością demokracji a szeroko pojętym bezpieczeństwem społecznym i politycznym.

Kolejno jako mówca wystąpił prof. Ciprian Bogdan z Babeș-Bolyai University w Kluż-Napoce. W swoim odczycie *Gender as a "Threat" to Democracy* zajął się analizą politycznych i kulturowych kontrowersji związanych z pojęciem *gender*. Profesor omówił, w jaki sposób zagadnienia tożsamości płciowej i równości zostały upolitycznione oraz przedstawiane przez niektóre środowiska jako zagrożenie dla tradycyjnych wartości i porządku demokratycznego. Zwrócił uwagę na rolę populistycznych narracji, które wykorzystują temat *gender* jako narzędzie mobilizacji społecznej i polaryzacji opinii publicznej. Odczyt zawierał również refleksję nad tym, jak dyskurs wokół *gender* wpływa na prawa obywatelskie, wolność akademicką i kształtowanie polityki publicznej. Prelegent podkreślił, że traktowanie równości płci jako zagrożenia osłabia fundamenty demokracji i prowadzi do wykluczenia części obywateli z debaty publicznej. Wskazał także na konieczność obrony wartości pluralizmu i otwartości w polityce europejskiej. Wygłoszony referat zachęcił do krytycznego namysłu nad tym, jak język i ideologia mogą wpływać na percepcję bezpieczeństwa i zagrożeń we współczesnym świecie.

Kolejny wykład należał do dr. Mariusza Michalskiego z Wyższej Szkoły Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu. Tematem wystąpienia było *Bezpieczeństwo osobiste policjantów w kontekście ochrony praw człowieka*. W swoim referacie prelegent omówił wyzwania, przed którymi stoją funkcjonariusze służb porządkowych, łącząc kwestie bezpieczeństwa zawodowego z poszanowaniem praw człowieka. Podkreślił, że policjanci jako przedstawiciele państwa często znajdują się w sytuacjach, w których muszą balansować pomiędzy zapewnianiem porządku a przestrzeganiem fundamentalnych praw obywatelskich. Mówca zwrócił uwagę na znaczenie odpowiedniego przeszkolenia, wsparcia psychologicznego oraz procedur bezpieczeństwa, które mogą chronić funkcjonariuszy, jednocześnie dbając o prawa osób, z którymi wchodzi w interakcje. Poruszył także kwestie ryzyka zawodowego, w tym narażenia na przemoc i stres, które mogą mieć wpływ na zdrowie psychiczne policjantów. Autor wystąpienia zaznaczył, że poprawa warunków pracy i ochrony osobistej funkcjonariuszy jest kluczowa nie tylko dla ich bezpieczeństwa, ale także dla jakości egzekwowania prawa w sposób sprawiedliwy i humanitarny.

Dawid Kołodziej z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach przedstawił wykład zatytułowany *Wpływ ideologii i religii na kształtowanie bezpieczeństwa w Europie*. Omówił, w jaki sposób różne systemy ideologiczne i religijne kształtują podejście do kwestii bezpieczeństwa na kontynencie europejskim. Zwrócił uwagę na to, jak ideologie polityczne, takie jak nacjonalizm, liberalizm czy konserwatyzm, wpływają na definiowanie zagrożeń oraz odpowiedzi na nie. Wskazał również na istotną rolę religii, zarówno w kontekście kształtowania tożsamości narodowych, jak i w obliczu współczesnych wyzwań związanych z migracjami, terroryzmem i integracją społeczną. Ponadto podkreślił, że religijne interpretacje bezpieczeństwa mogą prowadzić do konstruktywnych oraz destrukcyjnych skutków w polityce wewnętrznej i międzynarodowej. W wystąpieniu nie zabrakło również kwestii odnoszących się do wpływu fundamentalizmu religijnego na destabilizację regionów oraz jego potencjalnych konsekwencji dla stabilności europejskiej.

Ostatnie wystąpienie w pierwszym dniu międzynarodowej konferencji należało do dr. Jarosława Marka Spychały z Collegium Civitas w Warszawie. W swoim odczycie *Metafory (nie)bezpieczeństwa – dyskurs wokół sztucznej inteligencji i jego kulturowe tło* autor skupił uwagę na analizie metafor używanych w dyskursie publicznym, które kształtują postrzeganie sztucznej inteligencji jako potencjalnego zagrożenia lub nadziei. Przedstawił refleksję nad tym, że sposób, w jaki rozmawiamy o AI, w dużej mierze wynika z głęboko zakorzenionych lęków technologicznych, obaw o utratę kontroli oraz nadziei na postęp i ulepszenie życia. Prelegent wskazał na kulturowe uwarunkowania tych metafor, które wpływają na społeczne postrzeganie ryzyka związanego z rozwojem sztucznej inteligencji. Podkreślił, jak ważne jest, aby rozumieć kulturowe konteksty, gdy mówimy o bezpieczeństwie związanym z nowymi technologiami. Mówca zwrócił także uwagę na to, jak często analizowana technologia jest przedstawiana w mediach i popkulturze, co z kolei może wpływać na publiczną percepcję jej potencjalnych zagrożeń.

Drugi dzień konferencji rozpoczął prof. dr hab. Tomasz Grzegorz Grosse z Wydziału Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UW, wygłaszając odczyt *Europejskie „wojny kulturowe” w świetle geokulturowych koncepcji teoretycznych*. Profesor w swoim wystąpieniu skupił uwagę na analizie współczesnych „wojen kulturowych” w Europie, odnosząc je do szerokich koncepcji geokulturowych. Wskazał, jak teorie geokulturowe mogą pomóc w zrozumieniu źródeł i dynamiki tych konfliktów, które często przebiegają na tle różnic ideologicznych, religijnych i społecznych. Prelegent podkreślił, że współczesne spory kulturowe w Europie mają głęboko

zakorzenione fundamenty historyczne, które wpływają na kształtowanie istniejących napięć. Zanalizował również, jak geopolityka, zmiany demograficzne i procesy migracyjne prowadzą do intensyfikacji tych „wojen”, a także w jaki sposób koncepcje geokulturowe oferują nowe narzędzia analityczne w kontekście bezpieczeństwa.

Kolejnym prelegentem była dr Magdalena El Ghamari z Collegium Civitas w Warszawie. W swoim wystąpieniu *Ryzyko globalizacji kulturowej a procesy radykalizacji. Wyzwania dla bezpieczeństwa kulturowego i społecznej odporności w Europie* autorka skoncentrowała się na analizie wpływu globalizacji kulturowej na procesy radykalizacji w Europie. Podkreśliła, że globalne przepływy kulturowe, migracje i technologie mogą prowadzić do konfliktów tożsamościowych, sprzyjając w konsekwencji radykalizacji społeczeństw. Prelegentka zwróciła uwagę, iż zjawiska te mają istotne konsekwencje dla bezpieczeństwa kulturowego, szczególnie w kontekście integracji imigrantów oraz wzrostu populistycznych i ekstremistycznych postaw. Wskazała również na potrzebę budowania społecznej odporności, która pozwoli na skuteczne zarządzanie ryzykiem związanym z tymi procesami. Na koniec omówiła również wyzwania, przed którymi stoi Europa w kontekście przeciwdziałania radykalizacji, proponując rozwiązania w zakresie polityki integracyjnej i edukacyjnej.

Doktor Irah Kučerová z Uniwersytetu Karola w Pradze wystąpiła z referatem *Transformations of Europe's Strategic Culture, Building a European Identity after 1945*. W swym odczycie dokonała analizy transformacji kultury strategicznej Europy po 1945 r. Przedstawiła, jak kształtowały się europejskie podejścia do bezpieczeństwa i strategii w odpowiedzi na zmieniające się warunki polityczne, społeczne i militarne w powojennej Europie. Podkreśliła, że budowanie europejskiej tożsamości było ściśle związane z próbą stworzenia wspólnej kultury strategicznej, która miała na celu zapewnić stabilność i pokój w regionie. Prelegentka omówiła wpływ zimnej wojny, integracji europejskiej i rozwoju Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) na kształtowanie wspólnej polityki bezpieczeństwa. Zajęła się również rolą zróżnicowanych narracji narodowych i regionalnych, które kształtowały proces tworzenia zintegrowanej tożsamości europejskiej. W swojej analizie zwróciła także uwagę na wyzwania związane z obecnymi procesami globalnymi, które zmieniają strategię obronną Europy.

Następne wystąpienie należało do dr hab. Oksany Povstyn, prof. Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Autorka w swoim wystąpieniu zatytułowanym *Wielokulturowość w biznesie: szansa*

czy zagrożenie dla polskich przedsiębiorstw skupiła się na analizie wpływu wielokulturowości na działalność gospodarczą w Polsce. Zwróciła uwagę, że coraz większa obecność osób o różnych narodowościach i kulturach w polskich firmach może stanowić zarówno wyzwanie, jak i szansę. Podkreśliła, że wielokulturowość z jednej strony może przyczynić się do wzrostu innowacyjności, kreatywności i lepszego dostosowania się do globalnych rynków, ale z drugiej wiąże się z koniecznością pokonywania barier komunikacyjnych i kulturowych. Prelegentka wskazała na znaczenie odpowiedniego zarządzania różnorodnością w organizacjach, które może przyczynić się do poprawy efektywności pracy i zwiększenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Omawiając różne podejścia do integracji pracowników o odmiennym tle kulturowym, stwierdziła, że kluczowe jest wyważenie korzyści płynących z wielokulturowości z potencjalnymi trudnościami, które mogą się pojawić.

Kolejnym prelegentem był dr Labinot Hajdari, Prof. Asst. z Public International Business College Mitrovica w Kosowie. W swoim odczycie *Russia's Information Warfare in the Western Balkans: Disinformation, Security Risks, and Political Destabilization* zanalizował zagrożenie wojny informacyjnej prowadzonej przez Rosję na Bałkanach Zachodnich. Zwrócił uwagę na to, jak dezinformacja wykorzystywana przez władze rosyjskie przyczynia się do destabilizacji politycznej w tym regionie, prowadząc do wzrostu napięć społecznych i politycznych. Autor wystąpienia podkreślił, że takie działania mają poważne konsekwencje dla bezpieczeństwa, osłabiając demokratyczne instytucje i wzmacniając ekstremistyczne ruchy. Ponadto wskazał na rosnące zagrożenia związane z manipulowaniem opinią publiczną poprzez media i technologie, co może prowadzić do dalszej erozji stabilności politycznej. Niniejsze wystąpienie stanowiło ważny głos w dyskusji na temat wpływu wojny informacyjnej na współczesne wyzwania związane z bezpieczeństwem międzynarodowym.

Następnie z odczytem *Energy Security vs. Energy Dependency: Cultural Aspects. The Case of Serbian Society* wystąpiła dr Asia Piantehava z uniwersytetu w Belgradzie. Prelegentka skupiła się na analizie zależności energetycznych w kontekście kulturowym, wykorzystując przykład społeczeństwa serbskiego. Zwróciła uwagę, że bezpieczeństwo energetyczne stanowi kluczowy aspekt dla stabilności gospodarczej i politycznej, jednak w wielu krajach, w tym m.in. w Serbii, wciąż istnieje duża zależność od zewnętrznych źródeł energii. Autorka omówiła, jak ta zależność wpływa na decyzje polityczne i społeczne, a także jak zmieniające się realia globalne, takie jak

np. kryzysy energetyczne, mogą destabilizować krajowe systemy energetyczne. Asia Piantehava podkreśliła, że w kontekście Serbii szczególną rolę odgrywają kulturowe postawy wobec energii, które mogą wpływać na sposób postrzegania bezpieczeństwa energetycznego. Zwróciła uwagę na historię i tradycję energetyczną Serbii, w tym na silne więzi z Rosją, które determinują decyzje państwa dotyczące polityki energetycznej. Omówiła również wyzwania związane z dywersyfikacją źródeł energii i koniecznością adaptacji społeczeństwa do zmieniających się warunków rynkowych. Prelegentka wskazała, jak ważne jest, aby w kontekście globalnych wyzwań energetycznych wziąć pod uwagę specyficzne uwarunkowania kulturowe i społeczne, które mogą wpłynąć na skuteczność polityki energetycznej.

Doktor Judita Krasniqi, Prof. Asst. z Public International Business College Mitrovica w Kosowie zaprezentowała wykład poświęcony *Social Resiliency Threats: Navigating Through Information Disorder in the Western Balkans*. Autorka skupiła się na zagrożeniach dla odporności społecznej, jakie wiążą się z zaburzeniami informacyjnymi na Bałkanach Zachodnich. Zwróciła uwagę na to, jak dezinformacja, rozpowszechniana za pomocą nowych technologii, prowadzi do destabilizacji społecznej i politycznej w regionie. Prelegentka wskazała na wpływ tych zjawisk na procesy demokratyczne oraz integracyjne, które są kluczowe dla rozwoju Bałkanów. Judita Krasniqi podkreśliła, że walka z dezinformacją wymaga zaangażowania instytucji publicznych, mediów i edukacji, które powinny promować krytyczne myślenie i weryfikację informacji.

Kolejną prelegentką była mgr Dorota Jurkiewicz-Eckert z Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego, która w swoim wystąpieniu zatytułowanym *Bezpieczeństwo i kultura – europejskie sankcje przeciw Rosji* skupiła się na analizie wpływu sankcji gospodarczych na Rosję w kontekście bezpieczeństwa oraz kultury europejskiej. Sankcje – jako narzędzie polityczne – mają na celu nie tylko osłabienie gospodarki rosyjskiej, ale także wpłynięcie na jej zachowania na arenie międzynarodowej. Jak podkreśliła autorka, działania te są częścią szerszej strategii obrony wartości europejskich, takich jak: demokracja, praworządność i poszanowanie praw człowieka. Dorota Jurkiewicz-Eckert zwróciła także uwagę na to, jak sankcje mogą wpływać na kulturę, zarówno w sensie materialnym, jak i niematerialnym, ograniczając dostęp do międzynarodowej współpracy kulturalnej. Zauważyła również, że sankcje wywierają wpływ na postawy społeczne w Rosji, kształtując opinię publiczną i wzmacniając antagonizmy.

Krzysztof Jurek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie zaprezentował referat poświęcony *Polskiej polityce wobec konfliktu na Ukrainie. Droga*

Ukrainy do Unii Europejskiej i NATO. Konieczność czy zagrożenie? Omówił polską politykę wobec trwającego konfliktu w Ukrainie oraz perspektywę integracji Ukrainy z UE i NATO. Podkreślił, że Polska od początku wojny w Ukrainie aktywnie wspierała jej dążenia do europejskiej integracji, traktując to jako kluczowy element stabilizacji regionu. Prelegent zaznaczył, że integracja Ukrainy z UE i NATO ma ogromne znaczenie nie tylko dla samego państwa ukraińskiego, ale i dla bezpieczeństwa całej Europy Środkowo-Wschodniej. Krzysztof Jurek zwrócił uwagę, że Polska – jako sąsiad Ukrainy – stoi przed poważnym dylematem, ponieważ dążenie Ukrainy do Zachodu wiąże się z wieloma wyzwaniem geopolitycznymi, zarówno dla Polski, jak i całej Europy. Z jednej strony wspieranie Ukrainy w jej drodze do UE i NATO jest zgodne z polską polityką bezpieczeństwa, z drugiej może prowadzić do napięć z Rosją. Autor podkreślił, że Polska musi równocześnie balansować pomiędzy solidarnością z Ukrainą a dbałością o stabilność w regionie. Omówił także wyzwania związane z polityką zagraniczną Polski, która powinna umiejętnie łączyć wsparcie dla Ukrainy z dążeniem do utrzymania dobrych relacji z innymi krajami członkowskimi UE i NATO.

Następne przemówienie należało do dr Ewa Pogorzały z Instytutu Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego. W swoim wystąpieniu zatytułowanym *Jaki model edukacji dzieci z Ukrainy w polskim systemie oświaty – wyzwania w kontekście bezpieczeństwa etniczno-kulturowego* prelegentka skupiła się na wyzwaniach związanych z integracją dzieci uchodźców z Ukrainy w polskim systemie edukacyjnym. Zwróciła uwagę, że masowy napływ dzieci ukraińskich do polskich szkół stawia przed systemem oświaty nowe wyzwania, szczególnie w obszarze integracji kulturowej i etnicznej. Prelegentka podkreśliła, że oprócz kwestii językowych ważnym zagadnieniem jest zachowanie równowagi między integracją dzieci z Ukrainy a ochroną tożsamości kulturowej polskich uczniów. Ewa Pogorzała omówiła, jak niezbędne jest tworzenie odpowiednich programów edukacyjnych i wsparcia psychologicznego, które pomogą dzieciom w adaptacji w nowym środowisku. Zauważyła, iż edukacja w tym kontekście powinna promować wartości tolerancji, szacunku dla różnorodności i współpracy międzykulturowej.

Klamrą zamykającą konferencję było wystąpienie Wiktorii Barteczko z Wydziału Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UW. Prelegentka zaprezentowała referat zatytułowany *Natywizm czy inkluzywny nacjonalizm? Flamandzka tożsamość, problem migracji oraz bezpieczeństwo ontologiczne*, w którym skupiła się na analizie tożsamości flamandzkiej w kontekście współczesnych problemów migracyjnych oraz wyzwań związanych z bezpieczeństwem

ontologicznym. Prelegentka poruszyła kwestie natywizmu oraz inkluzywnego nacjonalizmu, wskazując na zróżnicowane podejścia do migracji i ich wpływ na społeczne poczucie bezpieczeństwa. Zwróciła uwagę na napięcia, jakie pojawiają się w społeczeństwach europejskich w związku z integracją migrantów, a także na zmiany w tożsamości narodowej wynikające z procesów migracyjnych. Omówiła, jak te procesy mogą wpływać na poczucie bezpieczeństwa ontologicznego, które odnosi się do stabilności tożsamości i przekonań jednostek. W swoim wystąpieniu autorka podkreśliła, że zarówno natywizm, jak i inkluzywne podejście do nacjonalizmu mają kluczowe znaczenie w kształtowaniu polityk migracyjnych oraz społecznej integracji.

Na zakończenie konferencji międzynarodowej, w której uczestniczyło 44 uznanych prelegentów oraz liczni uczestnicy bierni, wyraźnie podkreślono ogromne zainteresowanie tematyką bezpieczeństwa, tożsamości kulturowej oraz wyzwań współczesnej polityki. Żaden z prelegentów nie przekroczył przydzielonego czasu 15 minut, co pozwoliło na sprawne i efektywne przeprowadzenie dyskusji. Konferencja zakończyła się wskazaniem na kluczową rolę dialogu międzykulturowego, integracji społecznej oraz politycznego wsparcia w budowaniu silniejszych fundamentów bezpieczeństwa w Europie. Autorzy wystąpień zwrócili uwagę na konieczność dalszego rozwoju polityk, które uwzględniają zarówno aspekty społeczne, jak i technologiczne, takie jak: cyberbezpieczeństwo, ochrona infrastruktury krytycznej czy zjawisko dezinformacji. Przedstawione analizy i najlepsze praktyki podkreśliły znaczenie współpracy międzynarodowej oraz zaangażowania różnych instytucji w budowanie bardziej odpornych i zrównoważonych społeczeństw. Dyskusje i refleksje uczestników wskazały na konieczność kontynuowania badań oraz dialogu na temat przyszłości polityki bezpieczeństwa w Europie. Konferencja stanowiła wartościową przestrzeń wymiany wiedzy, która z pewnością przyczyni się do lepszego zrozumienia wyzwań stojących przed współczesną Europą.

Podsumowując, uczestnicy konferencji – zarówno prelegenci, jak i słuchacze – zgodnie wskazywali na konieczność podejścia wielopłaszczyznowego, które uwzględnia dynamiczne procesy migracyjne, wyzwania związane z cyberbezpieczeństwem, a także zagrożenia wynikające z dezinformacji i populistycznych narracji. Szczególną uwagę poświęcono wpływowi tożsamości kulturowych oraz napięć społecznych na bezpieczeństwo społeczne i polityczne. Podkreślono również rolę edukacji, instytucji publicznych oraz współpracy międzynarodowej w budowaniu odporności społeczeństw na zagrożenia i kryzysy.